

בעזה"ת

ספר

נזר הקודש

על מסכת זבחים

ביאורים בגפ"ת, וגם ביאור שיטת הראשונים, ולהלכה מסקנות,
ומזה תוצאות טובות, גם בענינים וסוגיות שונות, בעזר הוגה דעות

מאת

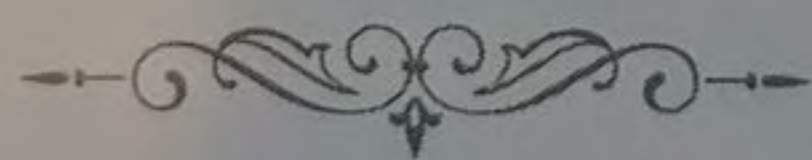
משה בלא"א מו"ה יהודא ליב ז"ל ראזין

מחבר ספר דברי סופרים על סוגיות הש"ס

וספר שו"ת שאילות משה ושו"ת נזר הקודש על ארבעה חלקי שו"ע

וספר נזר הקודש על מסכתות מסדר קדשים ועוד מסכתות הש"ס

חונה פה ברזקלין, ניו יארק
לפנים רב בעיר חוויידאן, ליטא

ועתה יוצא לאור מחדש בעזהשי"ת על ידי נכדו

נתן גינזבורג

בלא"א הרה"ג ר' מאיר חיים שליט"א, חתן הרה"ג ר' יעקב עזרא לונדון זצ"ל,

חתן הרה"ג ר' שלום ליטוואק זצ"ל, חתן רבינו המחבר זצ"ל

שנת תשע"ט לפ"ק

כדאיתא לקמן בסוגיא (דף יד.), וא"כ ע"כ לר"ש טבילת
אצבע אינה מפגלת, וכוונת רש"י דליתא כפיגול ורק
פסול הוי מכח הק"ו מ"ד.

דף י"ד ע"א

נמ"א, אמר ר' שמעון בן לקיש מורה ר' שמעון
בהולכת חטאות הפנימיות שמחשבה פוסלת
בהו הואיל ועבודה שאי אפשר לבטלה. ופירש"י דלאו
אורח ארעא לשחוט בהיכל, יעו"ש. ודברי רש"י
חמוהין כמו שהקשו בתוס' לקמן (דף סג. ד"ה שכן)
והשיט"מ"ק הכא (אות ג.), דמדוע אמרין גבי שלמים
ששחטן בהיכל כשרים ולא פסלינן משום דלאו אורח
ארעא, וגם מדוע לא פירש"י משום דחטאת טעונה
צפון והיכל לא הוי בצפון, יעו"ש.

ונראה דזה ודאי דלאו אורח ארעא לשחוט בהיכל,
ורק גבי שלמים מטעם שלא יהא טפל חמור
מן העיקר כשר כדאיתא לקמן (דף סג.), והביאור בזה,
משום שהתורה הכשירה בהיכל דכתיב ושחטו פתח
אוהל מועד כדאיתא שם בסוגיא, וא"כ מבואר דאם יש
מקום לומר דכוונת התורה לשחוט בהיכל אין לנו
לומר לאו אורח ארעא, כי כן גזירת המקום.

והנה הכא בחטאות הפנימיות יש לדון ק"ו משלמים
דרשאי לשחוט גם בהיכל מכח הק"ו, דמה
שלמים שאינו לכפרה נשחטים בהיכל ג"כ אעפ"י
שאינן בכפרה בהיכל כל שכן חטאות הפנימיות ששם
מקומם לכפרה פשיטא שיש לשוחטם בהיכל, אבל על
זה יש להשיב שאין דנין בזה ק"ו מטעם דלאו אורח
ארעא, ושאני משלמים משום שלא יהא טפל חמור מן
העיקר והרי זה כאלו קבעה תורה בהדיא למקום
שחיטה דשלמים גם בהיכל, אבל כשאנו באים ללמוד
מק"ו יש לזה פירכא מטעם דלאו אורח ארעא. וזהו
כוונת רש"י שפירש דלאו אורח ארעא, בכדי שלא
ללמוד מק"ו משלמים. והא דלא פירש"י מטעם חסרון
צפון, זהו משום דאם נלמד מק"ו משלמים הנה הק"ו
מלמדנו דלא בעינן צפון ג"כ, והיינו דע"כ קביעותא
דצפון לא הוי מצד יתרון הקדושה, וע"כ ההיכל קדוש
יותר מצפון העזרה, אבל מפני שיש פירכא לק"ו
מטעם לאו אורח ארעא בשביל זה טעונים גם צפון.

ובזה יש ליישב ג"כ מה שהקשו התוס' לקמן (שם)
בזה שאמר ר' אלעזר מנחה שקמצה בהיכל
כשרה שכן מצינו בסילוק בזיכין, והלא לפירש"י שכל
עיקר הטעם דלאו אורח ארעא זה שייך רק לגבי
שחיטה, משא"כ קמיצה ליתא להאי טעמא דלאו אורח
ארעא, יעו"ש. אמנם לפי מה שפירשנו דכל עיקר
הטעם דפירש"י הא דלאו אורח ארעא הוא רק לומר
דאין ללמוד שחיטת חטאות הפנימיות משלמים
לאכשורי שחיטתן בהיכל, והיינו דיש פירכא משום
דלאו אורח ארעא, אבל לעיקרא דמילתא באופן דליכא
משום כפרה דבלא"ה אין ללמוד משחיטת שלמים ע"כ
בעינן איזה לימוד לאכשורי בהיכל, ולהכי בדין קמיצת
המנחה שאין למנחה שייכות לההיכל ע"כ בעינן לימוד
לאכשורי קמיצה בהיכל, ושפיר אמר ר' אלעזר דנלמד
קמיצה מסילוק בזיכין.

והנה לשיטת התוס' דלהכי אין לשחוט חטאות
הפנימיות בהיכל מטעם חסרון צפון, קשה לי
הא דכתיב בפרשת תצוה (שמות ל, ט) לא תעלו עליו
קטורת זרה ועולה ומנחה. וקשה הא עולה דטעונה
צפון והכא במזבח הפנימי חסר צפון. ונראה דכוונת
התורה להקטרת אברים דעולה דלא בעינן צפון, וזהו
דין חדש שלא הוזכר בגמ' ובפוסקים שאסור להקטיר
אברים ואימורים על מזבח הפנימי.

והנה בהא דשלמים ששחטו בהיכל כשרים נלמד
מטעם דכתיב ושחטו פתח אוהל מועד ולא
יהא טפל חמור מן העיקר. וקשה הא מצינו דהמזבח
כולו כן הוא, דכתיב בפרשת פקודי (שמות מ, כט) ואת
מזבח העולה שם פתח משכן אוהל מועד, וא"כ כל
הקרבנות של המזבח יש לדרוש שלא יהא טפל חמור
מן העיקר. ואפשר דהמזבח כולו לא שייך עליו לומר
שהוא בגדר טפל, דהרי הוא בנין לעצמו, ועוד שנדרש
בזה בזבחים (דף נט.) מזבח בפתח אוהל מועד ולא כיוור
בפתח אוהל מועד.

בדין קרבן ציבור שלא לשמה

[א] **תניא** בתוספתא דפסחים (פ"ה ה"ה) השוחט את
התמיד בשבת שלא לשמו חייב. והביאור
בזה, דכיון דשלא לשמו אינו מרצה, א"כ השוחט
חילל שבת בשחיטתו להכי חייב. והנה לפי זה ע"כ

מ"ד, צ"ע דהקדושה... וכן הגמ' מקשה בסמוך דלר"ש מאי איריא טבילת אצבע וכו'.